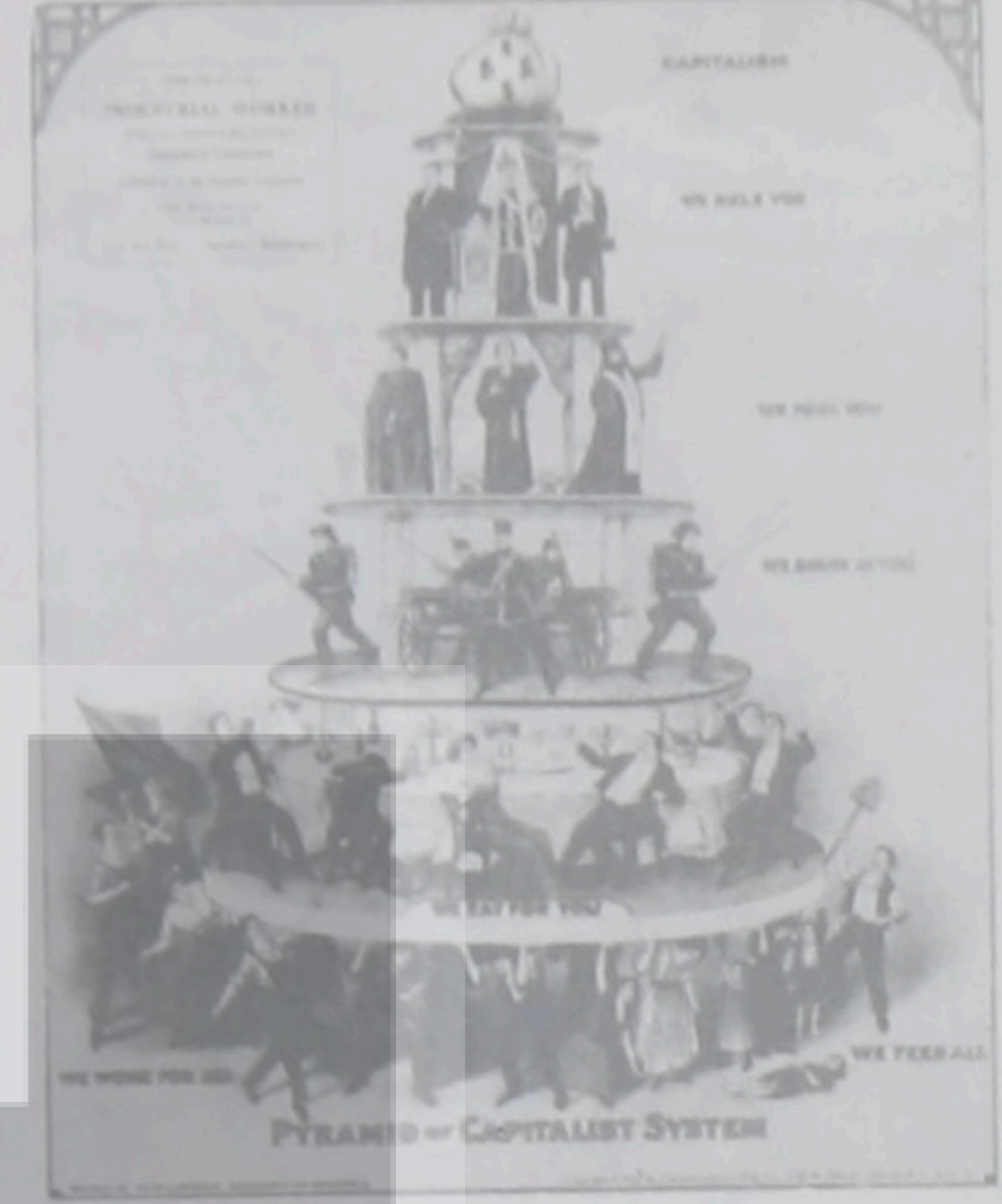

1.

2.

3.

1. 19. yüzyıl başında İngiltere'de yayınlanmış olan bu tablo, anıların hiyerarşisiyle, aslında mevcut toplumsal sistemin hiyerarşik düzenini simgelemek için yapılmış. Hiyerarşi piramidinin katları, yukarıdan aşağıya doğru şöyle:

Kraliçe

Kilisenin başları

Bal yapmayan erkek anılar (balın tadına bakıyorlar) Lordlar, leydiler, centilmenler ve yan gelip yatan diğerleri (balı emip yok ediyorlar)

Konsey'deki lordlar, elçiler, beklemedeki lordlar, Majestelerinin bakanları, saray subayları, yargıçlar, Hazine lordları

Ordu ve donanma

Serbest meslek sahibi anılar

Şairler, ressamalar, avukatlar, aktörler, tüccarlar

Anı halkı veya emekçi anılar

Terziler, züppeler, şapkacılar, dokumacılar, bekçiler, bahçıvanlar, boyacılar, dülgeler, manifaturacılar, peynirciler, yağcılar, bakkallar, değirmenciler, fırıncılar,

kasaplar, balıkçılar, matbaacılar vs., vs.

Vızıldayan anılar (Gezginci şarkıcılar, dolandırıncılar, muhabbet tellalları, üçkağıtçılar, şarlatanlar, sahteciler ve diğer başıbozuklar)

Mütevazı anılar

Kovanın tabanı

Kovan piramidinin ortasındaki "pankarta" şunlar yazıyor: "Onların varlığı Kraliçe açısından gerekli olduğu için, yaşamın ve aşkın zevklerini tatmaya mahkum edilmişlerdir -fakat kovan için yararsız hale geldiklerinde- anı halkı onları yok etmek için savaş ilan ederler..." Bu sözlerin altında, "yırtıcı pençeleriyle... hukukun başı" olan anı resmedilmiş. Serbest meslek sahibi anılarla emekçi anılar arasındaki katta ise şu ifade yazılı: "Ne kraliçe, ne de erkek anılar bu anılara benzemez; onların çalışmasının ardı arkası kesilmez).

Bu eleştirel anılar-insanlar allegorisi, 20. yüzyılın başına kadar birçok devrimci harekette esin kaynağı oldu. Çok sayıda sosyalist yayın organında, kapitalizmin toplumsal hiyerarşisini, bu anı tablosu gibi gösteren illüstrasyonlar yayınlandı. Elbette zamanla, sansür ve siyasal baskı koşullarının yumuşamasına bağlı olarak, toplumsal sınıflar daha dolaysız simgelerle resmedildi.

2. "Anılar" allegorisinin esin kaynağı olduğu bu "Çar'ın pastası" tablosu, 1900 yılında Rus sosyalistlerinin bir yayın organında çıktı. Toplumsal-sınıfsal hiyerarşi, yukarıdan aşağıya doğru şöyle resmedilmişti: Sizi yönetiriz (imparator)- Size yol gösteririz (hükümet)- Sizi hissederiz (rahipler)- Sizi vururuz (ordu)- Sizin sırtınızdan yeriz (burjuvazi).

3. İngiliz *Industrial Worker* dergisinde 1911 yılında yayınlanmış olan "kapitalist sistemin piramidi" başlıklı bu tablodaki hiyerarşinin katları yukarıdan aşağıya doğru şöyle: Kapitalizm- Sizi yönetiriz (soylular ve hükümet)- Sizin için hissederiz (rahipler)- Size ateş ederiz (ordu)- Sizin için yeriz (burjuvazi)- Herkes için çalışır (proletarya) ve herkesi besleriz (köylüler).

TÜSTAV

ERDEN AKBULU
BAĞIŞIDIP